

Fyra tips som gör talskrivande till en enkel match

Vändas du varje gång du tänker på att hålla tal till någon? Hjälpen är här. När **du läser** hela den här artikeln så kommer du inse att formella **tal är den enklaste saken i världen** och att ett bra festtal i princip **skriver sig självt**.

Jag är ju själv ingen talare men...

...jag vill ändå säga att om du inte studerat retorik kan det vara svårt att veta *hur du snabbt bygger upp ett bra festtal*. Men frukta icke ty här får du en *enkel och snabb guide* som gör att du aldrig mer behöver känna den där klumpen i magen inför att hylla din gamle far när han fyller år, eller för att tacka av en kollega för lång och trogen tjänst.

1. Gör dig till tolk för publiken

Enligt den klassiska retoriken, med anor från Aristoteles, Quintilianus och Cicero, ska man i ett hyllningstal *göra sig till tolk för publiken* i det att man hyllar festföremålet. Det är därför vi ofta i tal hör formuleringar som "Vi har samlats här idag för att hedra...".

Ofta talar man inte som privatperson i dessa lägen. Man har fått ett uppdrag att genom sin egen röst *uttrycka vad alla i församlingen känner och tycker*. Mot mitten av talet kan du bli mer personlig och övergå till att tala för dig själv. Men i talets avslutande del är det återigen läge att föra hela församlingens talan: "Därför höjer vi våra glas i en skål för Kristina, denna fantastiska kvinna, som vi alla håller så mycket av..."

2. Tala om det typiska som är märkvärdigt

Ditt uppdrag är att *beskriva det typiska* för personen du hyllar men framhålla det som något märkvärdigt och unikt. Försök att hitta något som alla kan identifiera sig med, men som ändå lyfter fram festföremålet i ljuset.

Om du väljer att hylla personens handlingar och bedrifter ska du alltid koppla dem till den bakomliggande personligheten. Det är personens dygder som ska hyllas – personligheten – det som gör just den människan unik.

3. Hylla gångbara egenskaper

Analysera din målgrupp när du letar efter det där unika att lyfta fram hos en person. Välj egenskaper som både personen och publiken uppskattar. Annars talar du för döva öron. Ditt tal kan till och med vändas till en negativ upplevelse för de närvarande om du drar historier som inte passar just i det sällskapet.

4. Exemplifiera – seriöst och komiskt

När du väl hittat de egenskaper du vill hylla så gäller det att exemplifiera dem. Nu är det dags att rota fram de personliga anekdoterna om festföremålet. Det bästa är om du kan varva seriösa exempel på personens dygder med mer komiska poängar.

Om du bara prisar föremålet för din uppmärksamhet kan det bli lite för mycket. Dessutom uppskattar alla lyssnare att få skratta åt roliga historier. Men tänk på att

det *du* tycker är roligt kanske är likgiltigt eller till och med uppfattas som stötande av publikum. Återigen, tänk på vilka du talar till.

Till sist vill jag bara säga...

...att ställa sig upp och tala inför en församling är en viktig handling vid festliga tillfällen men också en grundbult i vårt demokratiska samhälle. Därför tycker jag att du ska ta varje chans du får att tala. Se det som övning inför mer allvarstygda tillfällen!